

Otázka: Helénistická filozofie

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Michael

Helénistická filozofie (obecná charakteristika helénismu, stoicismus, epikureismus, skepticismus, novoplatonismus)

- Charakteristika
 - Je to období po výbojích Alexandra Velikého
 - Řada sociálních, politických, a kulturních změn – řecká kultura se rozšiřuje za své původní hranice a vstřebává cizí vlivy – nové jevy ve filozofii
 - Úkolem helénistické filozofie je učit člověka jak mravně, hodnotně a smysluplně žít
 - Orientace na etiku
 - Tento postup filosofie uvádějí

v I.Stoikové

v II.Epikurejci

v III.Skeptikové

I. Stoikové

- Stoicismus - motivem žít v souladu s přírodou
- Nejvlivnější ze směrů
- Představitelé:

v Zenón z Kitia - zakladatelem

v Chrysippos ze Sol

v Kleantés

- Římští představitelé:

v Marcus Aurelius - „Hovory sobě“

v Epiktétos - otrok - „Rukojeť a rozpravy“

- Jeho učení - duchovní
- Eudaimonismus - radost, blaženost - člověk pochopil co je dosažení blaženosti
- Filozofii dělili:

v Logika

- Rétorika - umění řeči
- Dialektika - schopnost rozhovorů, dialogů
- Noetické otázky - empirismus (zkušenosti)

v Fyzika

- Panteistické pojetí světa - Bůh je součástí světa
- Koloběh života → vznik a zánik
- Nauka o ohni → lidská duše není věčná → zaniká při požáru

v Etika - nejdůležitější kritérium

- Základním požadavkem → žít v souladu s přírodou
- Žít rozumně → lidský rozum je součástí božského rozumu → žít ve shodě s Bohem a přírodou
- Jediná ctnost a rozumnost = dobro
- Žít nerozumně = zlo
- Vše ostatní považují za lhostejnost
- Při poznání dobra a zla jsme omezení AFEKTY (vášně, pudy, instinkty) → ty nám matou rozum → musíme proti nim bojovat
- APATHEIA - boj proti afektům - kdo dosáhne apatie → naprostý klid duše → jsme zbaveni afektů
- Požadují spravedlnost a lásku k člověku (oproti kynické škole)
- Myšlenka humanismu (rovnost mezi lidmi)

II. Epikurejci

- Epikureismus - podle zakladatele Epikura
- Představitelé:

v Epikúros

- Zakoupil v Athénách zahradu (Epikurova zahrada) a zřídil v ní filozofickou školu, kde učil své žáky
- „zahradní filozofové“

v Titus Lucretius Carus

- „O přírodě“ - podobně jako atomisté
- Fyzika → atomy → padání atomů shora dolů náhodně způsobí, že některý z atomů se odchýlí a narazí do druhého → vznik věcí
- Projev svobody člověka

- Epikurejci tvrdili, že vše včetně lidské duše je složeno z atomů → jsme smrtelní
- V gnoseologii navazují na Démokrita
- Důvěřují smyslu → pokud nastane chyba není to činností smyslů, ale našeho rozumu

- Cíl → dosažení HÉDONÉ - slasti- rozumové složky řídí tuto činnost

→ vrcholný stav → ATRAXIE → radostné rozjímání ze života, duševní klid

→ jediné obavy → strach z Bohů(ti se o život lidí vůbec nezajímají) a ze smrti(zbytečná obava, nepotká nás)

→člověk si má užívat a nebát se smrti

III.Skeptikové

- Skepse = pochybování, usuzování =skepticismus
- Pochybují o tom, zda jsme schopni něco poznat
- Představitelé:

v Pyrhón

- Zakladatel, světoznalec
- Základním principem jeho filozofie = EPOCHÉ → zdržení se úsudku a soudů→ způsob dosažení blaženosti
- Smysly nemohou hodnotit sami sebe
- Nemožnost poznat skutečnost nám nemá vadit → skutečnost je nepoznatelná → není ani nikdo kdo by to posoudil

v Karneades

- Představitel probabilismu
- Naše poznání není pravdivé, ale pouze pravděpodobné (to co se podobá)

v Annesidémos

- Nauka o TROPECH = zásady, poučky -proč nejsme schopni poznat pravdu (rozdílnost lidí, různé smyslové orgány, jiná výchova..)

- Další směry:

- NOVOPLATONISMUS

- Ammonios Sakkás

- Zakladatel

- Vychován jako křesťan, ale vrátil se k pohanství

- Plotínos

- „Enneady“ → povídky, které zapsal jeho žák Porfyros

- Založil v Římě duchovní školu

- Přebírá Platónovu ideu

- Cílem každé bytosti je vrátit se k základu ze kterého vyšel → hovoří o extázi → poté očista a vnitřní nazírání = autosugesce

- → emanace → duch → duše světa → jednotlivé duše - mohou vstoupit do hmotného světa

- ELEKTICISMUS

- Vybírají si z učení předchozích myslitelů a uváří nový filosofický systém
- V době pozdního helénismu
- Představitelé

ü Cicero (Řím)

ü Filón (Alexandrie)

- r. 529 - konec helénistické filozofie
- uzavření akademie
- poslední učitelé museli pryč